

MATANAEV

Ročník V.

8. 9. 2024

Číslo: 37

23. NEDEĽA V CEZROČNOM OBDOBÍ

R.: Chváľ, duša moja, Pána cez celý môj život.

Mk 7, 31 - 37

Ježiš opustil končiny Týru a cez Sidon prišiel ku Galilejskému moru do stredu dekapolského kraja.

Tam priviedli k nemu hluchonemého a prosili ho, aby naňho vložil ruku. On ho vzal nabok od zástupu, vložil mu prsty do uší, poslinil si ich a dotkol sa mu jazyka. Potom pozdvihol oči k nebu, vzdychol a povedal mu: „Effeta,“ čo znamená: „Otvor sa!“ V tej chvíli sa mu otvorili uši a rozviazal spútaný jazyk a správne rozprával.

A prikázal im, aby o tom nikomu nehovorili. Ale čím dôraznejšie im prikazoval, tým väčšmi to rozhlasovali a s tým väčším obdivom hovorili: „Dobre robí všetko: aj hluchým dáva sluch aj nemým reč.“

Začiatok siedmej kapitoly Markovho evanjelia sa venoval polemike medzi Ježišom a predstaviteľmi židovskej náboženskej autority ohľadom predpisov o očisťovaní. O tom sme počúvali v evanjeliu minulej nedele. Ježišovo kľúčové poslanstvo je, že nemôže poškrňovať človeka to, čo do neho vchádza zvonka, ale to, čo vychádza zo srdca človeka.

Hneď na to, Ježiš odchádza do končín Týru a Sidonu, teda do oblasti, kde, podľa učenia tých istých náboženských autorít, žijú nečistí ľudia. Epizóda Ježišovho stretnutia so ženou toho kraja, ktorá ho s veľkou vierou prosila, aby jej dcéru zbavil nečistého ducha, potvrdzuje Ježišove slová o pôvode nečistoty. Mohli by sme povedať, že tým, že Ježiš vyzdvihol veľkosť viery pohanskej ženy vyhlásil všetky národy za čisté – teda nie len jedlá, ako to vyslovene potvrdzuje evanjelista v už spomínanej úvodnej polemike. Túto epizódu s pohanskou ženou z končín Týru a Sidonu beh nedeľných čítaní na pokračovanie vynecháva.

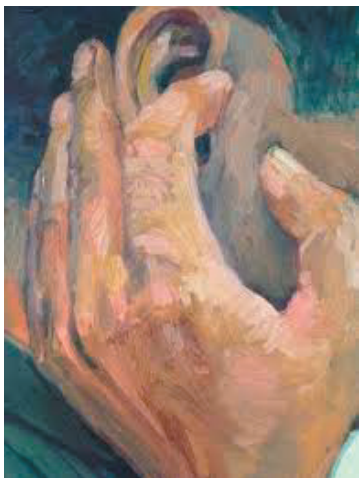
V téme očisťovania národov sa v istom zmysle pokračuje aj v úryvku pre dnešnú nedeľu. Ježiš síce opúšťa Týrus a Sidon, ale premiestňuje sa opäť do „nečistého“ územia Dekapola – teda do územia desiatich gréckych miest, vybudovaných v oblasti Palestíny na zjednodušenie helenizácie pôvodného obyvateľstva.

Tu na pozadí zdanlivo „obyčajného“ uzdravenia evanjelista podáva ďalšiu katechézu. Tento človek, syn tohto kraja, má dve prekážky, ktoré mu bránia v plnosti života: je hluchý a rozpráva s ťažkosťou, bráni mu v tom niečo, v predstave jeho súčasníkov to bol démon.

Teda grécky text používa dve prídavné mená na charakterizáciu stavu toho človeka, nie jedno, ako je to v našom preklade. Oddelenie týchto dvoch charakteristík pomáha lepšie si uvedomiť logiku posolstva tohto uzdravenia. Všimnime si, že v celom príbehu je poradie prekážok toho človeka vždy zachované – vždy sa hovorí najprv o hluchote, o uzdravení hluchoty a potom o rozprávaní a uzdravení jazyka.

Ježiš je ten, kto má vložiť ruku, čo je gestom prenášania sily – to vyjadruje vloženie Ježišových prstov do uší hluchého a dotknutie sa jeho jazyka. Ježiš neuzdravuje toho človeka jedným gestom, ale najprv sa dotýka uší, potom jazyka.

Hovorí sa tiež o použití slín, o ktorých sa verilo, že majú schopnosť uzdravovať a vyháňať démonov. Navyše slina, tým, že vychádza z úst človeka, sa spájala s jeho dychom, a teda aj duchom; v Ježišovom prípade ide o Božieho Ducha. Preto sa naplútie v príbehoch uzdravenia Ježišom spája s Božím dychom, ktorý vdýchne život prvému človeku (Gn 2,7). Avšak uzdravenie sa neudeje, kým sa neobjaví Ježišovo slovo: „Otvor sa!“

Evanjelista potom hovorí, že sa tomu človeku otvorili uši a bolo rozviazané puto jeho jazyka a rozprával správne. Tu použité grécke slovo je príslovka odvodená od prídavného mena orthos, ktoré znamená „vzpriamený“, „priamy“, „rovný“ (ako protiklad pokriveného), ale aj „v súlade s náukou“, „pravdivý.“

Aj keď z pohľadu fyzického uzdravenia ide o to, že ten človek začal rozprávať zrozumiteľne, z pohľadu hlbšej skutočnosti, v katechetickom rozmere textu sa chce povedať čosi iné.

Ten človek reprezentuje všetkých obyvateľov svojho kraja a im podobných, všetky „nevyvolené“ národy. Pohanský človek nehovoril správne, lebo nepočul Ježišovo slovo. Keď prichádza on, svojou mocou a Duchom mu najprv otvára uši – musí najprv počuť Ježišovo slovo, slovo ohlasovania. Až potom sa odstráni puto, ktoré zväzuje jeho jazyk a nevie správne rozprávať, nepozná pravdu.

Keď počuje Ježišovo slovo a má otvorené ucho srdca, má aj správne, priame slová, hovorí pravdivo. Uzdravenie všetkých národov sa deje cez Ježišovu moc a jeho slovo. Vidíme to v reakcii ostatných okolostojacich – nemôžu mlčať o Ježišovi. Na ich hovorenie o Ježišovi a o tom, čo robí, je použité sloveso kerysso, ktoré je základom pre typické označenie ohlasovania prvotnej Cirkvi: kerygma.

Aj tí, o ktorých sa predtým myslelo, že nemôžu hovoriť o Bohu správne, keď sú im otvorené uši, idú a ohlasujú, čo počuli a videli. Veď aj Pavol hovorí: „Ale ako budú vzyvať toho, v ktorého neuverili? A ako uveria v toho, o ktorom nepočuli? [...] Teda viera je z hlásania a hlásanie skrze Kristovo slovo.“